

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

27 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

judcători – Cobzac Elena, Țurcan Anatolie, Plămădeală Ghenadie, Miron Aliona,

a judecat în ședință, fără citirea părților, recursul ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 01 martie 2022, în cauza penală privindu-l pe

Catranji Constantin XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 15.06.2021 - 02.11.2021;
2. Instanța de apel : 25.11.2021 - 01.03.2022;
3. Instanța de recurs ordinar: 10.05.2022 - 27.09.2022.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 02 noiembrie 2021, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Catranji Constantin a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, ceea ce constituie 35 000 lei.

A fost admisă solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare și s-a încasat de la Catranji Constantin în contul statului cheltuielile judiciare în sumă de 1030 lei.

2. Pentru a se pronunța instanța de fond a reținut că, Catranji Constantin în luna august 2020, în scopul deținerii și folosirii documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, a dobândit de la persoane nestabilite de organul de urmărire penală, contra sumei de 50 de euro, certificatul de înmatriculare a Republicii Moldova cu nr.199300042, eliberat la data de 15.01.2019 pe mijlocul de transport de model „XXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXX, pe care a deținut-o până la data de 25 martie 2021 ora 12:00, când a fost depistat și ridicat în urma controlului de frontieră de către Poliția de frontieră, în punctul de trecere a frontierei de stat Cahul, pe sensul de ieșire din Republica Moldova, care potrivit raportului de constatare tehnico-științifică nr.99 din 07 aprilie 2021, certificatul de înmatriculare a Republicii Moldova indicat supra, nu corespunde metodei de

confecționare a blanchetei certificatului de înmatriculare autentice al Republicii Moldova.

Acțiunile inculpatului Catranji Constantin au fost încadrate în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, conform indicilor: *confecționarea, deținerea și vânzarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, de către două sau mai multe persoane.*

3. Împotriva sentinței, avocatul Covaliov Vitali a depus apel în numele inculpatului Catranji Constantin, prin care a solicitat casarea sentinței Judecătorei Cahul, sediul Central din 02.11.2021 și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie reîncadrată fapta săvârșită de inculpatul Catranji Constantin din prevederile alin.(2) în alin.(1) art.361 Cod penal, recunoașterea inculpatului vinovat în baza art.361 alin.(1) Cod penal și stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 488 unități convenționale.

În cererea de apel avocatul Covaliov Vitali a invocat, că încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Catranji Constantin conform art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal este greșită, or pentru existența semnului calificativ fapta de confecționare a documentului fals trebuie să cuprindă acțiuni reale, întreprinse de două și mai multe persoane în calitate de autor, organizator, instigator sau complice. Nu s-a stabilit dacă Catranji Constantin a participat împreună cu altă persoană la confecționarea documentului oficial fals. Nici în ordonanța de învinuire, nici în rechizitoriu, procurorul nu a invocat persoana împreună cu care inculpatul a săvârșit infracțiunea în cauză. Din materialele cauzei rezultă că documentul oficial fals a fost confecționat la rugămintea inculpatului de altă persoană. Ținând cont de faptul că inculpatul a recunoscut pe deplin vina, este posibilă aplicarea unei pedepse mai blânde, sub formă de amendă 488 u.c.

3.1. La 28 februarie 2022 avocatul Covaliov Vitali a depus cerere în numele inculpatului Catranji Constantin, prin care a solicitat încetarea procesului penal în privința lui Catranji Constantin în temeiul Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 01 martie 2022, a fost admis apelul declarat de avocatul Covaliov Vitali în numele inculpatului Catranji Constantin.

S-a casat total sentința Judecătorei Cahul, sediul Central din 02 noiembrie 2021, privindu-l pe inculpatul Catranji Constantin, acuzat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, și a fost pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează.

În baza art.1, 2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021, s-a încetat procesul penal în privința inculpatului Catranji Constantin, acuzat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal.

S-a încasat de la inculpatul Catranji Constantin în beneficiul statului 1030 (una mie treizeci lei) lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

4.1. În motivarea soluției date, instanța de apel a constatat, că instanța de fond corect a examinat și acceptat cererea inculpatului Catranji Constantin privind judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, considerând că din probele administrate rezultă că fapta inculpatului Catranji Constantin este stabilită și există suficiente date cu privire la persoana inculpatului pentru a permite stabilirea unei pedepse, după cum o cer prevederile art.364¹ alin.(4) Cod de procedură penală, a stabilit corect starea de fapt. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe administrate la faza urmăririi penale și de instanța de fond, și care au fost corect apreciate prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Instanța de fond just a făcut concluzia că fapta penală reținută în culpa inculpatului Catranji Constantin a avut loc și a fost săvârșită de inculpatul Catranji Constantin în circumstanțele descrise mai sus. La momentul judecării cauzei și pronunțării sentinței instanța de fond corect a calificat infracțiunea pe art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal, conform indicilor: *„confeccionarea, deținerea și vânzarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, de către două sau mai multe persoane”*.

Instanța de apel a conchis că inculpatul Catranji Constantin prin cererea confirmată de către apărătorul acestuia, a solicitat aplicarea Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și încetarea procesului de învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că, inculpatul Catranji Constantin a comis infracțiunea incriminată în luna august 2020, adică până la adoptarea Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, recunoscând vina în cele comise atât la etapa de urmărire penală cât și în instanță, solicitând ca judecarea cauzei să aibă loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Totodată, infracțiunea prevăzută la art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal, în temeiul art.16 alin.(3) Cod penal, este o infracțiune mai puțin gravă, sancțiunea căreia prevede amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale, sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau închisoare de până la 5 ani.

Din materialele cauzei instanța de apel a constatat, că inculpatul Catranji Constantin întrunește condițiile instituite de Legea nr.243 din 24.12.2021, și în privința acestuia pot fi aplicate dispozițiile legale, iar procesul penal urmează a fi încetat în legătură cu intervenirea amnistiei.

Prin urmare, reținând că fapta incriminată inculpatului constituie infracțiune, a avut loc anterior adoptării actului de amnistie, sancțiunea prevăzută de aceasta cade

sub incidența actului de amnistie, precum și faptul că inculpatul Catranji Constantin nu se încadrează în restricțiile prevăzute de lege, instanța de apel a conchis ca fiind aplicabile prevederile art.1 și 2 ale Legii amnistiei și a încetat procesul penal în privința inculpatului Catranji Constantin, acuzat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal.

Instanța de apel a decis soarta corpurilor delictive în conformitate cu prevederile art.162 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a considerat că cerința procurorului privitor la încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpatul Catranji Constantin în mărime de 1.030 lei, suportate pentru costul raportului de constatare tehnico-științifică nr.99 din 07.04.2021, urmează a fi admisă, după cum stabilesc dispozițiile art.227-229 Cod de procedură penală.

5. Împotriva deciziei instanței de apel declară recurs ordinar procurorul Tomița Mihail, prin care indicând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei atacate, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive:

- nu este clar, de ce anume instanța de apel încetează procesul penal privindu-l pe Catranji Constantin, în temeiul prevederilor art. 1 și 2 a Legii privind amnistia nr.210 din 29.07.2016, dar nu liberează pe inculpatul Catranji Constantin de executarea pedepsei penale, soluție ce corespunde prevederilor art.389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală;

- astfel, la etapa judecării cauzei penale, după cercetarea judecătorească și dezbateri, nu este posibilă încetarea procesului penal în temeiul legii cu privire la amnistie, conform art.107 din Codul penal, dar pronunțarea sentinței de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei;

- procurorul consideră că decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, prin urmare sunt temeiuri pentru recurs prevăzute în art.427 alin.(1) pct.6) Codul de procedură penală, și în legătura cu aceasta urmează ca să fie casată decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

6. Pe marginea recursului declarat de procuror, avocatul Covaliov Vitali în numele inculpatului Catranji Constantin a depus referință prin care a solicitat respingerea acestuia, ca vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată (art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală).

Din raportarea jurisprudenței naționale la cea a CtEDO rezultă că în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile ce urmează să

le soluționeze instanța de apel, hotărârea acesteia urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, or eroarea de drept admisă în cadrul unei proceduri precedente, afectează echitatea procedurii și instanțele de recurs sunt obligate de a rectifica eroarea de procedură admisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar, art. 6 CEDO este încălcat (hotărârea CEDO Leoni versus Italia).

Reieșind din temeiurile de drept ale recursului ordinar declarat, se reține că titularul invocă incidența cazurilor de casare prevăzute la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Colegiul penal lărgit menționează că obiect de examinare a instanței de recurs îl reprezintă doar chestiunea privind aplicarea Legii nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Verificând și analizând decizia instanței de apel, raportat la argumentele recurentului, Colegiul a reținut că acestea și-au găsit confirmare și statuează că instanța de apel și-a motivat soluția contradictoriu și partea descriptivă nu corespunde dispozitivului hotărârii.

Colegiul penal lărgit menționează că la întocmirea unei hotărâri, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 și art. 397 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, iar conținutul ei se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea.

Totodată, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă printre altele și motivele adoptării soluției date.

La caz, prima instanță a examinat învinuirea adusă în fond și a adoptat soluția de condamnare a lui Catranji Constantin în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, ceea ce constituie 35000 lei.

Criticând sentința pentru netemeinicie, apel a declarat avocatul Covaliov Vitali în numele inculpatului, care a solicitat aplicarea unei pedepse mai blânde, cu reîncadrarea faptei comise de la alin. (2) art. 361 Cod penal la alin. (1) art. 361 Cod penal, iar în ședința de judecată a instanței de apel, inculpatul cu avocatul acestuia a solicitat aplicarea Legii nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Instanța de apel expunându-se asupra solicitării inculpatului și a avocatului a conchis că starea de fapt concordă cu cea de drept, Catranji Constantin corect fiind recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, cauza fiind examinată în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală și a decis că „procesul penal în cauza lui Catranji Constantin recunoscut vinovat de

săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal a fost încetat, în temeiul art. 1, 2 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

Cu toate că în descriptivul deciziei, instanța de apel, nu face referire la prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, care prevede că sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de la executarea ei în cazul amnistiei, conform art. 107 Cod penal și în cazurile prevăzute de art. 89 alin. (2) lit. a), b), c), e), f) și g) din Codul penal, în dispozitiv *a pronunțat soluția de încetare a procesului penal în privința inculpatului Catranji Constantin* recunoscut vinovată conform art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, în temeiul art.1, 2 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Colegiul penal lărgit găsește necesar a puncta că această statuare a instanței de apel contravine normelor penale și celor de procedură penală precum și practicii judiciare constante, or, chiar dacă se constată că sentința de condamnare este întemeiată (partea descriptivă a hotărârii), se conchide că procesele penale urmează a fi încetate (partea dispozitivă).

În corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Astfel, ținând cont de faptul că solicitarea de aplicare a actului de amnistie a intervenit la faza de judecare a apelului, instanța urma a adopta și pronunța o hotărâre în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, potrivit cărora se adoptă o sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 Cod penal, deoarece adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal conform art. 391 Cod de procedură penală, este posibilă doar la faza punerii pe rol a cauzei (art. 345 Cod de procedură penală coroborat cu art. 350 Cod de procedură penală), în celelalte cazuri, hotărârea se adoptă în baza art. 389-390 Cod de procedură penală.

Tot aici se menționează că, legiuitorul în prevederile art. 391 Cod de procedură penală (sentința de încetare a procesului penal), nu a statuat că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta o sentință de încetare a procesului penal în cazul aplicării actului amnistiei, ca de altfel și al prescripției.

Or, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (art. 332 alin. (5), 384 Cod de procedură penală), doar în cadrul adoptării unei sentințe sau deciziei (instanței de apel) de condamnare, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului în condițiile prescrise la art. 389, 394 alin. (1) și (2) și 395

Cod de procedură penală, spre deosebire de cele prevăzute în art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală).

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și nemijlocit de motivele casării acesteia, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 01 martie 2022, în cauza penală privindu-l pe **Catranji Constantin Xxxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **27 octombrie 2022.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie

Miron Aliona